

ÖSTERSJÖLEKTION FÖR ÅRSKURS 1–6

Version 09/03/2022

Struktur för Östersjölektionen

1. Det unika och vackra Östersjön
2. Problemen i Östersjön
3. Hur kan vi hjälpa Östersjön?

Titta på video om Östersjön gjord tillsammans med skolbarn:

<https://www.youtube.com/watch?v=LivqmEkc07Q>

Det unika och vackra Östersjön

ÖSTERSJÖNS AVRINNINGSSOMRÅDE

- Östersjöns avrinningsområde är ungefär fyra gånger större än själva havet. Allt vatten som regnar ner på avrinningsområdet hamnar till slut i östersjön
- Östersjöns kuststater är Finland, Sverige, Ryssland, Estland, Lettland, Litauen, Polen, Tyskland och Danmark.
- Det bor väldigt mycket människor inom Östersjöns avrinningsområde – nästan 90 miljoner. Dessa människor odlar mat och skog, och driver fabriker. Allt detta är nödvändigt, men det påverkar också havet.

Bild: <http://www.luontoliitto.fi/itameri/simpukankuoressa>

ÖSTERSJÖN ÄR ETT SPECIELLT HAV

- Östersjön är ett väldigt grunt och ungt hav.
- Brackvatten, eller bräckt vatten, har högre salthalt än sjövattnet, men inte så högt som havsvatten.

ÖSTERSJÖN ÄR MYCKET VACKERT

Ta en titt under ytan!

Bekanta er med
undervattensvärlden med:

Video:

[VELMU -video - YouTube](#)

Bilden: BSAG

DET ÖMTÅLIGA LIVET I ÖSTERSJÖN

- Som videon visade, finns det mycket liv i Östersjön!
- Växt-och djurarterna i Östersjön är speciella, eftersom havet är väldigt isolerat.
- Det nordliga och isolerade läget, samt det svala vattnet med den låga salthalten gör att Östersjön är en krävande plats att bo på.

Problemen i Östersjön

Bilden: BSAG

DET FINNS FÖR MYCKET NÄRINGSÄMNNEN I HAVET

- Det människan gör påverkar Östersjön.
- Näringsämnen rinner ut i havet från åkrarna. På åkrarna hjälper näringsämnena växterna att växa, men i havet orsakar de skada.
- För stora mängder näringsämnen i havet orsakar det vi kallar för **övergödning**.
- Flottor av giftiga blågrönalger som hindrar simturer på sommaren är ett tecken på övergödning.

Har blågrönalger hindrat dig
från att simma någon gång?

Bilden: Eija Rantajärvi, SYKE

NEDSKRÄPNINGEN AV ÖSTERSJÖN

- Den största delen av skräpet i havet kommer från land.
- Slänger du en tom förpackning i naturen kommer den med stor sannolikhet att hamna i havet, exempelvis med vinden. Vi kan påverka nedskräpningen av havet genom våra handlingar på land.
- Vi använder mycket engångsplast. En stor del av skräpet i Östersjön består av olika slags plast.

Tänk noga på vad du köper.
Du kan minska
nedskräpningen av Östersjön
genom att sortera, återvinna
och föra skräp till rätt plats.

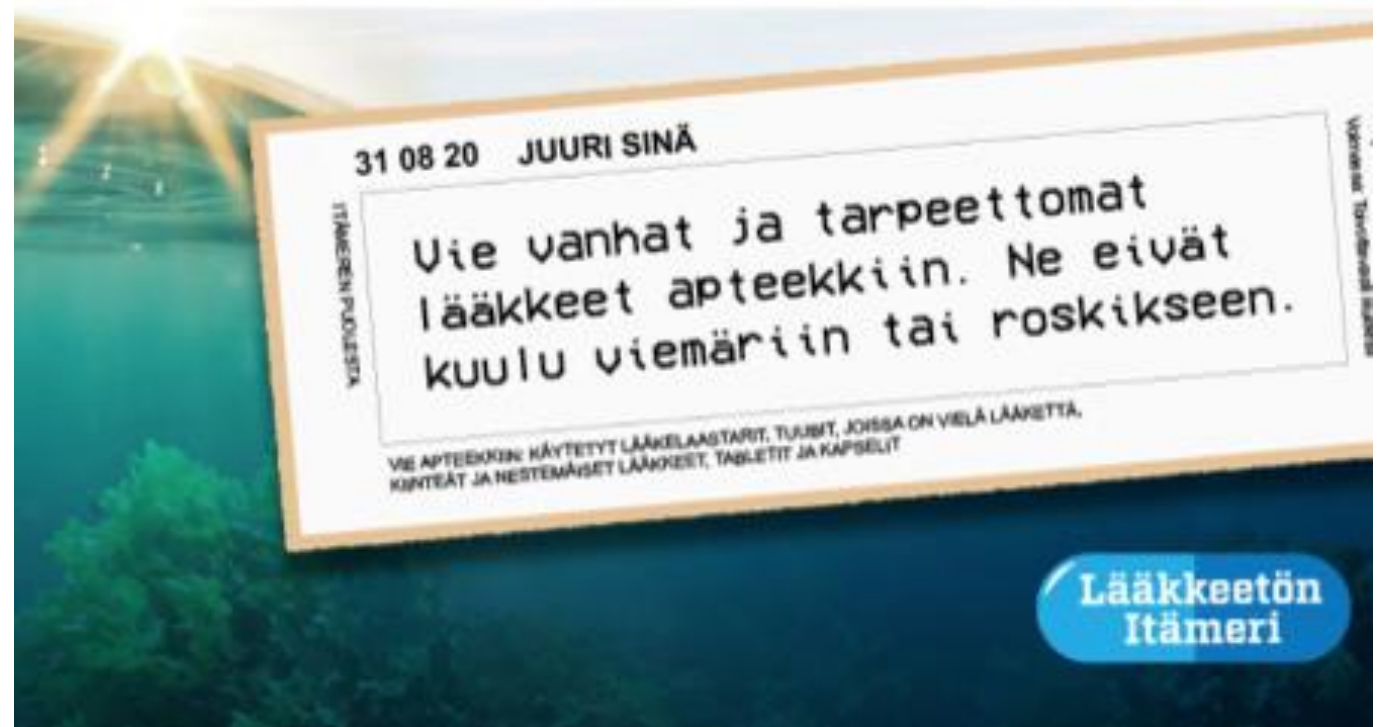
Bilden: Jukka Rapo

SKADLIGA ÄMNINGEN

- Under flera år har en stor mängd skadliga ämnen hamnat i Östersjön. De skadliga ämnena kommer från olika ställen, till exempel:
 - Fabriker
 - Städer
 - Trafiken
 - Fartyg

Läkemedel är skadliga då de hamnar i havet. Gamla, eller oanvända läkemedel bör alltid återvinnas rätt. Det är förbjudet att spola ner dem i toaletten eller kasta i soporna.

Tala om det där hemma. För ni föråldrade mediciner till apoteket?

FARTYGEN PÅ ÖSTERSJÖN

- Varje stund seglar cirka 2000 fartyg på Östersjön. Det är inte bara de bekanta kryssningsfartygen som är ute på Östersjön, utan upp till 96 % av alla fartyg som seglar på Östersjön är olika typer av fraktfartyg.
- En stor oljeolycka är det största enskilda miljöhotet. Lyckligtvis är många länder, såsom Finland, väl förberedda för en eventuell olycka.

Hur kan vi hjälpa Östersjön?

VAD KAN JAG SJÄLV GÖRA?

Vid matbordet och när jag handlar

- Ät mera grönsaker och inhemsk fisk. Läs till exempel skördesäsongskalendern tillsammans med dina föräldrar och fundera på hur ni kan laga mat av säsongens skörd! Slösa inte på mat, utan ät alltid upp allt som finns på tallriken. Innan ni går till butiken, påminn dina föräldrar om att kolla om det finns mat som snart blir gammal där hemma.
- Innan du ber om någonting nytt av dina föräldrar, fundera över om du verkligen behöver det. Är den gamla saken fortfarande användbar, eller kan den repareras? När du behöver något, är det möjligt att låna det av en kompis eller köpa begagnat? Kom ihåg tygpåsen när du går till butiken med dina föräldrar!

I trafiken

- Gå och cykla till skolan, om dina föräldrar tycker att det är tryggt. Om du kan, använd kollektivtrafik eller samåk.

I naturen och på fritiden

- Skräpa inte ned på land eller till sjöss och plocka ett skräp per dag i din näromgivning.
- Stör inte friden i skärgårdsnaturen. Undvik att bryta växter och rör dig längs stigar.

Där hemma och på stugan

- Sortera rätt och kompostera.

I samhället

- Dela dessa tips med dina vänner och din familj. Uppmuntra dem att värna om Östersjöns välbefinnande!

**Östersjön behöver hjälpas av
oss alla!**

Tack för att ni deltar i samarbetet för att rädda vårt älskade Östersjön!

BSAG:s mål är att återställa det goda ekologiska tillståndet i Östersjön. Verksamheten fokuserar på att hindra övergödning och klimatförändringen, hantera miljörisker till havs och skydda havsnaturens biologiska mångfald.

På sociala media #bsagöstersjöskola

**BSAG nätsida:
<https://www.bsag.fi/sv/framsida/>**